

5. Дибець Н. Ю. Новітня парадигма адміністративного судочинства України в умовах реформи правосуддя. *Юридична наука*. 2020. № 5. С.100–105.

6. Колпаков В. Адміністративне судочинство: співвідношення з адміністративним процесом і предметом адміністративного права. *Юридичний журнал «Право України»*. 2018. № 2. С. 26-38.

7. Константи́й О. До питання поняття, предмета, методу і системи адміністративного судочинства України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 86-90.

8. Пчелін В. Б. Організація адміністративного судочинства України: правові засади : монографія. Харків : У справі, 2017. 488 с.

Павленко О.С.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра

2 курсу ННІ №1 НАВС,

Бухтіярова І.Г.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

КОНТРОЛЬ ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ДИСЦИПЛІНИ В ДЕРЖАВІ

У наші дні сфера державного управління містить в собі багато процесів, якими керує велика кількість державних органів. На них впливає діяльність суб'єктів господарства, але головним регулятором цих процесів є законність.

З курсу адміністративного права ми дізнались, що законність – комплексне соціально-правове явище, що характеризує організацію та функціонування суспільства і держави на правових засадах. У свою чергу, законність

забезпечується за допомогою державного контролю та нагляду, але в цій тезі ми визначимо в чому полягає важливість державного контролю для публічного адміністрування [1].

Державний контроль є одним з невід'ємних елементів публічного адміністрування, що відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування. Це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення відповідності дій державних органів та органів місцевого самоврядування законодавству, правилам та процедурам, які гарантують дотримання прав громадян та інтересів держави. В результаті виконання державного контролю забезпечується високий рівень взаємодії між державними органами та громадянами, а також зберігається довіра до влади та її діяльності.

Тобто контроль є сукупністю певних дій, які вчиняються певними суб'єктами адміністрування щодо дотримання норм чинного законодавства. До таких дій співвідносяться облік і аналіз інформації, виявлення відхилень та їхніх причин, надання рекомендацій щодо їх усунень та притягнення до відповідальності.

Зазвичай, для кожної сфери суспільного життя формується своя державна чи структурна установа, яка здійснює професійний та належний контроль. Наприклад, у сфері оподаткування таких органом є Державна податкова служба, а в галузі трудових відносин – Державна служба України з питань праці. Ці органи державної влади здійснюють контроль за дотриманням чинного законодавства у відповідних сферах шляхом проведення перевірок з метою виявлення відхилень від стандартів прописаних у різноманітних нормативно-правових актах, надання рекомендацій щодо виправлення помилок та порушень, та проведення повторних заходів контролю для перевірки

об'єктів адміністрування на предмет усунення таких відхилень [2; 3].

Щоб краще розуміти важливість державного контролю для публічного адміністрування, нам також потрібно визначити види контролю. Залежно від характеру організаційних зв'язків контролюючого та підконтрольного суб'єктів виділяють внутрішній контроль та зовнішній. Внутрішній контроль здійснюється самими органами публічної адміністрації, тобто одна державна структура здійснює заходи контролю щодо іншого органу влади. При зовнішньому контролі така підпорядкованість суб'єктів відсутня. Реалізація зовнішнього контролю забезпечується за сприянням таких видів контролю з боку публічної адміністрації як парламентський контроль, президентський контроль, судовий контроль та контроль з боку громадськості.

Зупинюся на визначенні громадського контролю, адже на мою думку він є одним з найважливіших видів контролю через свою владну форму повноважень у руках народу. По суті, громадський контроль - це активне спостереження громадян за особами, котрі від їхнього імені за рахунок податків керують країною на всіх рівнях - від села до столиці. При цьому ці суб'єкти наділяються певними контрольними повноваженнями [4]. В першу чергу ціллю громадського контролю є правовий нагляд за функціонуванням та повноваженнями державних органів. Його дії полягають у моніторингу щодо дотримання правового забезпечення та реалізації державних повноважень на рівні, що відповідає належним потребам, а також волі соціуму, що являє собою основний суб'єкт – народ.

Використовуючи твердження що згадане вище, ми можемо зробити висновок, що контролюючою функцією наділена громадськість, а точніше – громадські об'єднання. Предметом перевірок з боку таких утворень є здійснення нагляду за відповідністю діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових

осіб Конституції України, законам України, іншим нормативно-правовим актам та за дотриманням ними державної дисципліни. Такий вид контролю з боку народу є по-справжньому ефективним та важливим, оскільки він є постулатом демократії та законності в нашій державі [5].

Також нам слід звернути увагу на такі види державного контролю як попередній контроль, що має на меті не допустити прийняття незаконних рішень керівництвом суб'єктів та об'єктів адміністрування; поточний (оперативний) контроль – спрямований на перевірку виконання суб'єктами владних повноважень поставлених перед ними завдань і виконання ними своїх функцій; наступний контроль, який займається перевіркою вже прийнятих керівництвом рішень.

Залежно від призначення контролю виділяють загальний контроль, метою якого є перевірка всієї діяльності певної структури задля недопущення будь-яких порушень, та цільовий, який спрямований на нейтралізацію певної групи порушень [6].

Даний розподіл державного контролю дозволяє ефективно реалізовувати перевірки, визначаючи цілі відповідних заходів та суб'єктів, які будуть їх здійснювати, що в свою чергу є важливим для належного здійснення публічною адміністрацією своїх функцій.

Отже, ми дійшли висновку, що державний контроль є невід'ємним елементом публічного адміністрування, оскільки завдяки своєму видовому розподілу він чітко визначає компетенції суб'єктів адміністрування у сфері контролю, містить у собі поняття громадського контролю, що дозволяє народу брати участь у керуванні держави шляхом проведення перевірок та забезпечує режим законності в різних галузях права та суспільних відносин.

Література:

1. Законність: поняття, нормативно-правова основа, система гарантій. URL: <https://studies.in.ua/teorija-derzhavy-ta-prava-lekcii/4411-zakonnst-ponyattya-normativno-pravova-osnova-sistema-garanty.html>
2. Податкового кодексу України від 02.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print#n1080>
3. Контроль за додержанням законодавства про працю. URL: <http://rv.dsp.gov.ua/kontrol-za-doderzhanniam-zakonodavst/>
4. Ю.В. Мех. Види та форми громадського контролю з охорони громадського порядку. Проблеми охорони громадського порядку : Збірник матеріалів кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, 2020
5. Курс адміністративного права. https://arm.naiu.kiev.ua/books/adm_pravo_zch/nm/lec10.html
6. Стрельченко О.Г., Бухтіярова І.Г., Бухтіяров О.А. Доктринальна характеристика суб'єктів публічної адміністрації: сучасний вимір у рамках європеїзації суспільства. Правова позиція (правонаступник наукового журналу «Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право»). 2022. Випуск 2 (35). С. 22-26.